

2. Комеліна О.В. Стратегія трансформації інноваційно-інвестиційного простору України: теорія, методологія, практика: монографія. – К.: ТОВ «ДКС центр», 2010. – 486 с.
3. Лифар В.В. Механізм управління стратегією використання транзитного потенціалу регіону/ Ефективна економіка. Електронний ресурс. – Режим доступу [http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1515].
4. Іванова І. Ефективність механізмів державного управління територіальним економічним розвитком. - Електронний ресурс. – Режим доступу [http://old.niss.gov.ua/Monitor/August/6.htm].
5. Чулаков П.І. Необхідність розробки регіональної державної політики розвитку легкої промисловості. - Електронний ресурс. – Режим доступу [http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/apdu/2009-1/doc/2/22.pdf]. – 2009. - №1.
6. Кирюшин В. Государственное и местное регулирование территориального развития /В. Кирюшин // Экономист. – 2000. – № 8. – С. 19–20.
7. Subchynska H. The policy formation peculiarities of the complex use of the coastal area's potentials/H. Subchynska//Sp-ka z.o.o. "Nauka I studia". Ekonomiczne nauki.- Panstwowy zarząd. – Przemysł, 2013. – №4(72) – p.61-65.

СУТНІСТЬ І СТРУКТУРА ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

К.В. Сак

Одеський національний політехнічний університет

У статті розглянуто сутність і зміст економічного потенціалу промислового підприємства. На основі порівняльного аналізу існуючих підходів до визначення поняття «економічний потенціал підприємства» були виділені й розглянуті його структурні елементи.

Обґрунтування актуальності проблеми. Україна являється промисловою країною, і саме розвиток промисловості визначає спосіб життя і перспективи більшої частини населення. Складна ситуація на вітчизняних підприємствах в сучасних умовах господарювання, відсутність необхідного розвитку і стабільності відображають невикористаний економічний потенціал. Це зумовлює необхідність дослідження сутності і структури економічного потенціалу, для забезпечення стійких позицій підприємства на ринку, виявлення можливостей підвищення конкурентоспроможності з урахуванням перспектив прибутковості та зростання.

Аналіз останніх публікацій і досліджень. Питання визначення поняття «економічний потенціал», проблеми його формування, оцінки та управління розкриваються у роботах таких вітчизняних вчених, як О.Ф. Балацький, Б.Є. Бачевський, В.Г. Бикова, Л.С. Головкова, Т.В. Калінеску, Н.С. Краснокутська, І.В. Заблудська, Є.В. Лапін, Б.М. Мізюк, О.І. Олексюк, І.П. Отенко, О.О. Решетняк, І.М. Репіна, В.В. Россоха, В.Ф. Савченко, М.В. Савченко, Л.В. Скоробогата, О.С. Федонін та ін. Проте необхідність та актуальність подальших досліджень у цьому напрямі зумовлені відсутністю єдиного підходу в трактуванні, визначенні механізму формування, структуванні та оцінці економічного потенціалу.

Метою роботи є аналіз теоретичних підходів щодо визначення поняття «економічний потенціал промислового підприємства», уточнення його сутності та основних структурних елементів.

Виклад основного матеріалу. Аналіз свідчить, що термін «потенціал» в економічній літературі розуміється неоднозначно. Відповідно до словникових визначень це поняття походить від латинського «potential» – міцність, сила. На думку більшості вчених, економічний потенціал є узагальнюючим показником і в більшості публікацій категорія «економічний потенціал» вживається намакрорівні або як елемент чи один з видів потенціалу підприємства. Величина економічного потенціалу промислового підприємства визначається масштабом, ступенем досконало-

сті та структурою продуктивних сил. Однак можливо порівняти теоретичні підходи до визначення сутності категорії «економічний потенціал».

Такі дослідники, як Мочалов Б., Мосін В., Крук Д. виділяють і оцінюють лише одну складову економічного потенціалу – здатність виконувати виробничу функцію. Це важливо, але не єдина складова економічного потенціалу виробничої системи.

Інші вчені, такі як Ігнатовський П., Плишевський Б., Тодосейчук А., Цигичко А. не виділяють суттєві відмінності між категорією «економічний потенціал» від інших економічних категорій, таких, як «національне багатство», «ресурси», «матеріально-технічна база». Але принциповою відмінністю між поняттями «потенціал» і «ресурси» автор вважає те, що потенціал підприємства – це поставлена мета, яку неможливо відокремити від суб'єктів економічної діяльності, а ресурси – це сукупність наявних у економічного суб'єкта можливостей, але від нього незалежних, які можна використати для досягнення поставленої мети.

Враховують лише досягнутий рівень результатів економічної діяльності, тоді як економічний потенціал, на нашу думку, характеризує реальну, фактичну здатність створювати максимально можливу кількість матеріальних благ з врахуванням відповідних ресурсних обмежень, такі автори, як Самоукін Л. і Герасимчук В.

Взагалі не відокремлюють поняття «економічний потенціал», «економічна міць» та «народногосподарський потенціал» Горбунов Є., Фігурнов Є., Задоя А.

Можемо підсумувати те, що в усіх трактуваннях потенціалу підприємства його сутність нерозривно пов'язана з ресурсами та можливостями. Тобто, економічний потенціал – це максимально можливий обсяг виробництва матеріальних благ і послуг в умовах, що забезпечують найбільш ефективно використання за часом і продуктивністю наявних економічних ресурсів.

Економічний потенціал підприємства представляє собою складну, динамічну, ієрархічну й стохастичну систему взаємопов'язаних елементів (рис.1.). Йому властиві всі риси системи: цілісність, упорядкованість, взаємозв'язок елементів, гнучкість, складність й т.ін.

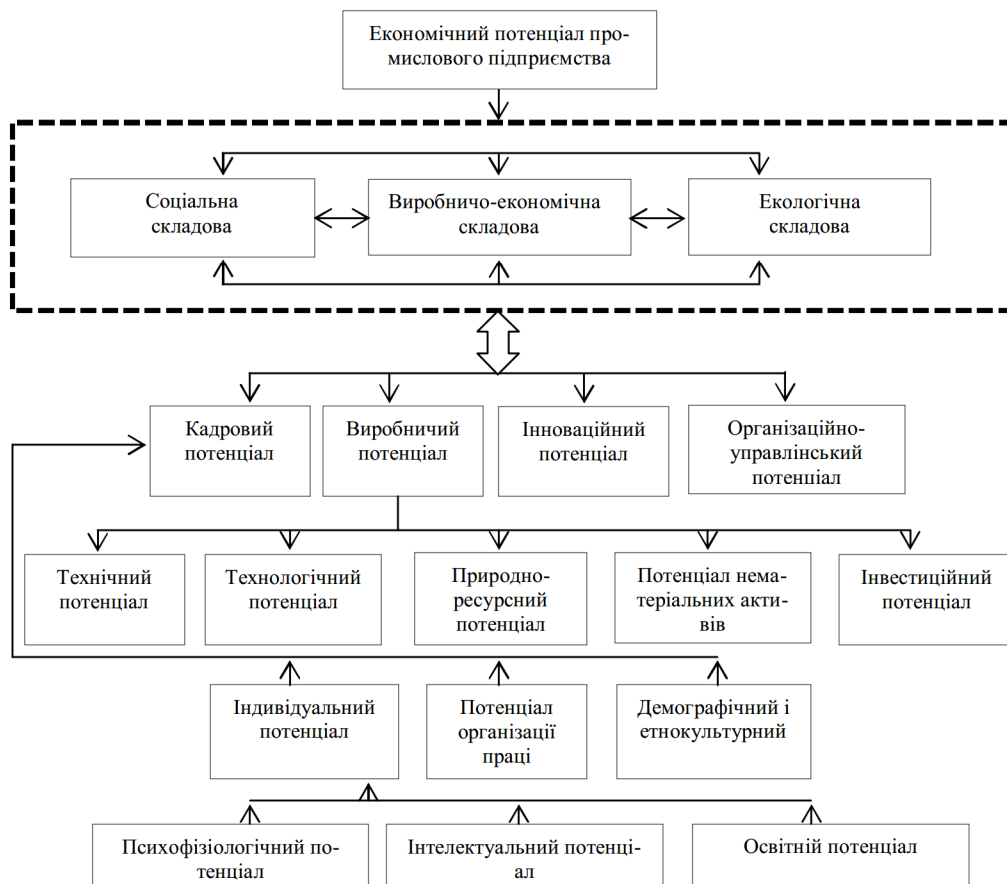

Рис. 1. Структура економічного потенціалу промислового підприємства

Структура економічного потенціалу підприємства - це відносно стійкий спосіб організації елементів економічного потенціалу, що розкриває його будову, елементний склад, принцип формування й розвитку.

Кожна із підсистем економічного потенціалу залежить від оптимального поєднання окремих видів економічних ресурсів, що залучаються у виробничий процес, рівня організації виробництва та праці, ефективності системи управління.

У сукупності трудові, виробничі, інноваційні, організаційно-управлінські ресурси утворюють ресурсну структуру економічного потенціалу підприємства.

Висновки дослідження і перспективи подальшого розвитку в даному напрямку. Таким чином, проведене загальне дослідження дозволило дослідити сутність й зміст економічного потенціалу підприємства. На основі порівняльного аналізу існуючих підходів до визначення поняття «економічний потенціал підприємства» були виділені й розглянуті його структурні елементи. Проте питання структуризації потенціалу належить до найменш розроблених та досить дискусійних. З метою ефективного управління, аналізу та оцінювання актуальним залишається вибір оптимальної структури економічного потенціалу підприємства, яка б найповніше задовольняла вимоги менеджменту підприємства.

Література

1. Бачевський Б.Є. Потенціал і розвиток підприємства / Б.Є. Бачевський, І.В. Заблудська, О.О. Решетняк; навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 400 с.
2. Калінеску Т.В. Стратегічний потенціал підприємства: формування та розвиток: моногр. / Т.В. Калінеску, Ю.А. Романовська, О.Д. Кирилов. – Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2007. – 272 с.
3. Краснокутська Н.С. Потенціал торговельного підприємства: теорія та методологія дослідження: моногр. / Н.С. Краснокутська. – Харків: Харк. держ. ун-т харчування та торгівлі, 2010. – 247 с.
4. Хомяков В.І. Управління потенціалом підприємства / В.І. Хомяков, І.В. Бакум. – К: Кондор, – 2009. – 400 с.

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ І ФОРМИ СТРАТЕГІЇ ІНТЕГРАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ

Р.Ю. Малік, І.Б. Щербакова

Одеський національний політехнічний університет

В тезах розглянуто дефініцію поняття «інтеграція», рівні інтеграційного процесу, проаналізована інтеграція з позицій процесу і результату, в міжнародному та міжгалузевому, внутрішньогалузевому аспектах

Процес формування нового економічного простору в Україні, що відбувається в умовах глобальних змін в технологічній, інформаційній і економічній сферах, вимагає поглибленого вивчення теоретичних і методологічних аспектів фундаментальних проблем економічної теорії, одна з яких – інтеграція господарюючих суб'єктів.

В сучасних умовах створення інтегрованих структур забезпечує зниження транзакційних витрат, оптимізацію організаційної структури бізнесу, диверсифікацію діяльності, можливість залучення необхідних фінансових ресурсів і концентрації на пріоритетних напрямках виробництва і перспективних НІОКР для експансії на нові сегменти ринків і інші переваги. В рамках інтегрованих структур з більшою ефективністю вирішуються завдання підвищення конкурентоспроможності продукції [1, с. 3].

Розглядаючи поняття «інтеграція», слід зазначити, що воно увійшло до складу політичного словника порівняно недавно, в 20-х рр. минулого століття і означало «вчення про інтеграцію». Його родоначальниками були німецькі вчені Р. Шмед, Х. Кельзен і Д. Шиндлер. Початковий латинський термін “integratio” означає заповнення, відновлення якоїсь єдності. Суттю

